

Трговија со луѓе

Криумчарење мигранти

Илегална Миграција

*Прв извештај на Националниот Известувач за борба против трговија со луѓе
Декември, 2009*

Киро Тодоровски
Национален Известувач на Република Македонија за трговија со луѓе

Вовед

Првиот извештај на Националниот Известувач за борба против трговија со луѓе и криумчарење мигранти содржи статистички податоци за откриените случаи на трговија со луѓе, криумчарење мигранти и состојбата со илегалната миграција во 2009 година со компаративен преглед на податоците од 2008.

Исто така во овој извештај е содржан опис на два карактеристични случаи од извештајниот период во кои како жртви се јавуваат малолетни девојки заради трудова експлоатација.

Извештаите на Националниот известувач секоја година освен статистичките трендови и показатели на состојбата со трговијата со луѓе, криумчарењето мигранти и илегалната миграција во Македонија тематски ќе обработуваат по една специфична ситуација или карактеристика која била значајна во извештајниот период. За првиот извештај тоа се двата покарактеристични случаи на трговија со луѓе од меѓународен карактер при чие постапување во целост се користени алатките од Стандардните Оперативни Процедури.

За секој нареден годишен извештај на Националниот Известувач ќе биде покриена различна тематска содржина во зависност од податоците кои ќе бидат добиени од различните партнери преку алатката за мониторирање на СОП која во периодот кој следува ќе биде доусовршена во насока на оптимално располагање со информациите од телата одговорни за секоја мерка од СОП.

Состојбата со целокупната работа против трговијата со луѓе во Република Македонија како и активностите на сите релевантни актери вклучени во борбата против овој вид на организиран криминал се нотираат во годишниот извештај на Националната Комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција.

Целта на овој извештај е дистрибуција на карактеристични податоци и појави во областа на трговијата со луѓе до експертската јавност која е запознаена со генералните карактеристики на трговијата со луѓе во Македонија и која е заинтересирана за најновите аналитички информации кои произлегуваат од ситуацијата на теренот.

Податоците кои се користени во овој извештај се добиени од страна на Секторот за аналитика, истражување и документирање, Единицата за борба против трговија со луѓе и криумчарење мигранти при МВР, Националниот Механизам за упатување при МТСП, како и од Основниот Суд Скопје 1.

Извештајот содржи заклучоци со чија примена може да се подобри и усоврши борбата против трговијата со луѓе во Република Македонија.

1. Криумчарење мигранти

Министерството за внатрешни работи во 2009 година откри 31 случај на криумчарење мигранти. Овие случаи се извршени од страна на 53 сторители. Во истиот период се откриени и 5 случаи на организирање на група за извршување на дела поврзани со трговија со луѓе и илегална миграција согласно чл. 418-в со пријавени 17 сторители. Вкупно, во сите случаи прокриумчарени се 141 мигрант.

За разлика од истиот период во 2008, се забележува намалување на бројката на откриени случаи. Имено, во 2008 откриени се 32 случаи на кривично дело 418-б со 73 пријавени сторители како и девет случаи на кривично дело 418-в со 45 пријавени сторители.

Криумчарење мигранти	2009	2008
Извршени Кривични дела согласно член 418-б од КЗ	26	36
Извршени Кривични дела согласно член 418-в од КЗ	5	11
Вкупно регистрирани случаи	31	47

Криумчарење мигранти	2009	2008
Сторители кривично дело согласно член 418-б од КЗ	53	96
Сторители на кривично дело согласно член 418-в од КЗ	17	64
Вкупно кривично пријавени сторители	70	160

На поголемиот број на откриени дела и сторители во 2008 година директно влијаат двете големи плански акции на Одделот за организиран криминал кога беа пресечени големи меѓународни канали за криумчарење на мигранти.

Во однос на успешноста на откривање на овие кривични дела во рамки на МВР, Единицата за борба против трговија со луѓе и криумчарење мигранти открила 16 случаи, Регионалниот Центар за гранични работи Југ открил 9 случаи, Регионалниот Центар за гранични работи Север открил 1 случај и Регионалниот Центар за гранични работи Запад открил 3 случаи. МВР во заедничка акција со Царинската Управа открила 1 случај.

МВР	Откриени случаи
ЕБПТЛКМ	16
РЦГР Југ	9
РЦГР Запад	3
РЦГР Север	1
РЦГР Исток	1
МВР-ЦАРИНА	1

Во рамки на активностите за откривање на овие дела, од ООК и РЦ Запад се откриени меѓународна криминална група и две помали организирани групи на сторители составени од четворица и тројца сторители- сите македонски државјани, кои се пријавени за три дела „организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење на мигранти“, како и три дела „криумчарење мигранти“.

Меѓународната група е откриена во рамки на координирана акција на СЕКИ центарот, а нејзините припадници (12 македонски државјани и 1 српска државјанка) подолг временски период вршеле криумчарење на мигранти од Кина, кои преку Србија, Македонија и Грција заминувале во западноевропските земји. На ваков начин биле прокриумчарени 35 кинески мигранти (за износ по 1.500 евра од мигрант), а истите од Кина пристигнувале во Белград по воздушен пат каде од членови на групата биле превезувани, прифаќани и префрлани преку илегални премини во Македонија, а потоа со возила повторно биле пренесувани до илегални премини на македонско-грчката граница од каде заминувале во некоја од западноевропските земји.

Групата составена од четворица сторители делувала како дел од поширока организирана криминална група што мигрантите ги криумчарела од Албанија, преку Македонија кон Италија. Овие криумчари обезбедиле прифаќање, сместување и фалсификувани македонски патни исправи за двајцата малолетни албански државјани (за износ од 700 евра) кои легално влегле во државата, а за износ од 1000 евра требало илегално да заминат за БиХ.

Втората група криумчари е откриена на магистралниот пат Битола-Ресен, при обид со две патнички возила да прокриумчарат осум албански мигранти, што ги презеле во Дебар и требало илегално да ги пренесат во Грција.

Јануари – Декември 2009	Сторители	Мигранти	Земја на потекло	Транзитна земја	Земја на дестинација
	Државјанство	Државјанство			
Прв случај на организирана група криумчари	4	2	Албанија	Македонија	БиХ
	Македонци	Албанија			
Втор случај на	3	8	Албанија	Македонија	Грција

организирана група криумчари	Македонци	Албанија			
Меѓународна криминална група	13 12 Македонци	35 Кина	Кина	Русија, Србија, Македонија	Грција, ЕУ

Во 2008 беа откриени две добро организирани криминални групи составени од македонски државјани (16-члена криминална група на македонски државјани која вршела криумчарење на мигранти од Кина и Албанија кон Грција и деветчлена група на лица кои обезбедувале фалсификувани документи и организирале криумчарење на мигранти од Косово, преку Македонија во земјите од ЕУ).

Јануари – Декември 2008	Сторители	Мигранти	Земја на потекло	Транзитна земја	Земја на дестинација
	Државјанство	Државјанство			
Прв случај на организирана група криумчари	16	/	Кина	Албанија	Грција
	Македонци	/			
Втор случај на организирана група криумчари	9	/	Косово	Македонија	ЕУ
	Македонци	/			

Од направената анализа на останатите дела криумчарење на мигранти може да се констатира дека сторителите биле откриени на гевгелиското, битолското, валандовското и скопското подрачје.

Делата кои се откриени од РЦГР Југ при превезување на мигрантите со патнички возила и тоа: на гевгелиското подрачје (во близина на селата Моин и Хума и кај месностите „Милци“ и „Купот“, граничен премин Богородица, Смоквица) во близина на градската болница во Битола, како и во близина на Валандово.

Цените за кои криумчарите го вршат превозот на македонската територија се од 60 до 1500 евра по лице.

Покрај ова, од страна на ЕБПТЛКМ 5 кривични дела криумчарење мигранти се откриени по спроведени 3 контроли во угостителски објекти на гостиварското, кичевското и тетовското подрачје, каде како мигранти се пронајдени 14 српски, 9 албански, и 2 косовски државјанки кои биле со забранет влез. Овие државјанки биле прокриумчарени од сопствениците на објектите каде работеле како пејачки и келнерки.

Исто така, две дела од ЕБПТЛКМ се откриени на скопското подрачје, и тоа во еден случај женско лице од Тетово организирала прифаќање и сместување, а потоа и обид за авионско заминување со фалсификувани документи од Скопје кон Брисел на 1 турски мигрант од Албанија, додека во друг случај на криумчарење заради брак на малолетно лице од Скопје, за што се пријавени двајца српски државјани.

Во последниот случај, откриен од ЕБПТЛКМ, пријавен е нигериски државјанин кој преку посредници организирал криумчарење на тројца свои сограѓани, кои со фалсификувани патни исправи пристигнале од

Истанбул во Скопје, наводно заради учество на земјоделски саем, а со намера да заминат за Грција.

Инаку, најголемиот број на мигранти- албанските државјани, најчесто илегално ја преминуваат македонско-албанската граница, а дел од нив остваруваат и легален влез, а потоа со помош на криумчарите се упатуваат кон крајната дестинација -Грција.

Пријавените сторители криумчареле вкупно 141 лица (22 се малолетни, а 30 се жени) од кои 50 албански, 35 кинески, 14 српски, 8 македонски, 2 косовски, 2 нигериски, 29 авганистански и 1 турски државјанин.

Националност	Криумчарени мигранти	
	Број 2009	Број 2008
Македонци	8	12
Албанци	50	61
Косовци	2	7
Срби	14	5
Турци	1	1
Кинези	35	68
Нигеријци	2	0
Колумбијци	0	1
Авганистанци	29	6
Бугари	0	1
Индијци	0	9
Бангладежани	0	2
Вкупно	141	173

Освен 22 малолетни, структурата на мигрантите по години е следната: најголемиот број се на возраст од 20 до 30 години- 41, потоа од 30 до 40 години- 25 лица, 8 се над 50 годишна возраст, а по 3 се од 40 до 50 и под 20 години.

Возраст	Мигранти
до 18	22
18 до 20	6
20 до 30	47
30 до 40	30
40 до 50	6
50 до 60	8
Непознато	22
Вкупно	141

Покрај 3 српски државјани и по 1 албански и нигериски државјанин пријавени за криумчарење (од кои 2 жени), останатите пријавени лица се од гевгелиско- 17, скопско- 13, гостиварско и тетовско – по пет, кумановско и велешко- по четворица, струшко-2 и кичевско – 4, како и по еден од битолско, валандовско и радовишко, на кои структурата по години е следната : најголемиот број се на возраст од 20 до 35 години- 26, потоа од 36 до 45 години- 18, над 50 години- 7, четворица до 20 години, тројца од 46 до 50 години и еден 14-годишен.

Притоа, 11 од сторителите за прв пат се пријавени само за криумчарење мигранти, тројца се познати сторители на имотни деликти а останатите, покрај за криумчарење се пријавени и за други дела од класичниот, економскиот криминалитет и недозволена трговија со оружје.

Во однос на 70-те кривично пријавените сторители во 2009 за 17-те лица кои се пријавени за кривични дела по чл. 418-в од КЗ донесени се првостепени судски пресуди со висина на казни во опсег од 1 година и шест месеци до 12 години затвор.

За 53-те лица пријавени за кривични дела по чл. 418-б од КЗ донесени се судски пресуди за 30 лица, а за 23 постапката е во тек. За 13 лица од 30-те за кои се донесени првостепените пресуди Апелациониот Суд ја потврдил пресудата, за 3 лица Апелациониот Суд ја зголемил казната за една година, а за 1 лице ја намалил казната за 6 месеци.

2. Трговија со луѓе

МВР преку ЕБПТЛКМ во 2009 откри вкупно 8 случаи на трговија со луѓе со 8 жртви и пријавени 15 сторители. Лани откриени се 10 случаи со 11 жртви и пријавени 25 сторители.

Трговија со луѓе	2009	2008
Случаи	8	10
Сторители на кривично дело	17	25

Структурата на сторителите на овие дела по години е следната : 10 се на возраст од 20 до 44 години, 5 се на возраст од 50 до 67 години и по еден 47 и 49-годишен. Од 17 сторители македонски државјани се 14 лица.

Возраст	Сторители на кривично дело
20 до 45	10
40 до 50	2
50 до 70	5
Вкупно	17

Од 8 жртви, 7 се малолетни лица од кои 6 се домашни со старосен опсег од 16 до 18 годишна возраст. Од малолетните жртви 2 сеуште се наоѓаат надвор од земјата. Во сите случаи кога жртвите се идентификувани и пронајдени пружана им е помош од НМУ. Во прифатилиштето на НВО Отворена Porta биле сместени и упатени 4 домашни жртви. За 2 малолетни лица е назначен времен старател. Во 1 случај за враќање на малолетно лице во Србија во соработка со МВР е постапувано согласно СОП.

Најчести елементите на експлоатацијата на сите жртви се склучување на измамни бракови како и трудовата експлоатација но има комбинација од истиве елементи и со питачење и сексуална експлоатација.

НМУ во 2008 преку правниот советник како посебен старател застапувал 9 малолетни жртви пред Основниот Суд Скопје 1. Во сите случаи судските постапки се завршени и се изречени оштетни побарувања.

Во однос на 8-те случаи во 2009 година судскиот процес е започнат само во 2 случаи, а за останатите 6 случаи за кои МВР поднело кривични пријави, Обвинителството за организиран криминал сеуште нема започнато постапка.

2.1 Случај: Трговија со луѓе заради трудова експлоатација

Сторители: 2

Кривично дело: Трговија со луѓе по чл. 418-г, став 2 и 3,

Првопријавениот со злоупотреба на положбата ја довел во заблуда малолетната жртва дека може да биде вработена во неговиот угостителски објект во западна Македонија каде над неа вршел трудова експлоатација при што бил должен да знае дека жртвата е малолетна со кое дејствие го сторил кривичното дело заради стекнување на противправна имотна корист. Второпријавениот му помагал и овозможил на првопријавениот во извршувањето на наведените кривични дела.

Профил

Малолетната жртва потекнува од сиромашно дефициентно семејство со починат татко и неписмена мајка, има четири сестри и двајца браќа и сите се занимаваат со естрадна уметност (пејат по кафеани во и вон Косово), истата е со низок степен на образование (основно). Таквата нејзина состојба ја искористиле пријавените доведувајќи ја во заблуда дека може да биде легално вработена и дека „сакаат да и помогнат да успее во животот“, и на тој начин воспоставиле контрола над истата и трудово ја експлоатирале со цел стекнување на имотна корист со злоупотреба на нејзината положба.

Идентификација

При извршена извршена е акциска контрола во угостителскиот објект се затекнати 7 девојки кои во моментот работеле во објектот како пејачки и придружнички на маси. По извршеното легитимирање утврдено е дека 6

од нив се странски државјанки. Три од девојките биле со илегален влез во РМ поради претходно изречена забрана за влез во државата, од кои едната девојка која исто така е затекната да работи како пејачка и придружник на гости е утврдено дека е малолетна.

Регрутирање и транспорт

Жртвата е регрутирана од страна на нејзината сестра со ветување за добивање на добро платена работа.

Во Република Македонија првпат дошла во 2006 по предлог и препорака на нејзината сестра, а кон средината на 2007 почнала да работи како пејачка во УО околу пет месеци за надомест од 40 евра од вечер, како и бакшиш добиен од гостите и процент од испиен коктел при придружба на гости. По акциска контрола од страна на полицијата била приведена, по што и е изречена забрана за влез во РМ во траење од една година.

По 2 месеца жртвата извадила нова патна исправа и влегла на територијата на државата преку граничниот премин Јажинце со помош на лице со такси возило е однесена во објектот и предадена на пријавениот.

Експлоатација

Работела како пејачка за сума од 40 евра на ден, во несоодветно работно време и услови (од 21.00 до 03.30 часот) односно се додека имало гости во кафеаната. Првопријавениот, а понекогаш и второпријавениот ја повикувале малолетната жртва да седи на маса и да придружува гости за што исто така добивала процент од испиени коктейли. На тој начин била злоупотребувана т.е. наведувана да консумира алкохол.

Првична грижа

Малолетната жртва била сместена во Прифатен Центар за странци каде и е пружена помош и даден одреден период на одлучување и размислување заради утврдување на дополнителни околности кои се однесуваат на извршените кривични дела.

Преку МТСП е назначен старател за посебни потреби.

Враќање

По дадениот исказ во истрагата малолетната жртва од страна на МВР е вратена и предадена во матичната држава во придружба на старател согласно СОП по полициски пат на граничен премин.

2.2 Случај: Трговија со луѓе заради трудова експлоатација

Сторители: 1

Кривично дело: Трговија со луѓе по чл. 418-г, став 1,2, 4 и 5

Профил

Малолетна жртва која е доведена во заблуда поради лоша материјална состојба дека ќе склучи брак во Франција. Во Франција и е одземена идентификационата исправа и е обезбедена друга, а по предавањето во местото на експлоатација и биле упатувани закани дека ќе биде продадена и принудена на проституција како од страна на пријавениот така и од страна на неговиот внук. При тоа и била ограничена слободата на движење и комуникација.

Идентификација

По пријава на мајката на малолетното лице во ЦСР- Гостивар преку НМУ е известена ЕБПТЛКМ при што е земен записник за прием на кривична пријава во кој е наведено дека малолетна девојка родена 01.10 1991 со измама и лажно ветување за брак била илегално однесена во Франција каде од страна на пријавениот и други членови на семејството каде престојува била физички и психички малтретирана односно принудена на слугување т.е. трудова експлоатација и била ограничена слободата на движење со закана дека ќе биде продадена и принудена на проституција.

Регрутирање

Таткото на малолетната во септември 2007 година со цел да и обезбеди подобар живот на својата ќерка се обидел да најде семејство во кое би ја омажил ќерката и стапил во контакт со пријавениот од кое дознал дека „бара снаа“ за внук и воспоставил контакт.

По остварениот контакт дознал дека внукот има 19 години, бил од добра фамилија и дека живеел во Франција, по што се договориле да направат свадба и малолетната требало да биде однесена во БиХ каде требало да ја преземе пријавениот и да ја однесе во Франција.

Притоа било договорено пријавениот на таткото на малолетната да му испрати 2500 евра за покривање на трошоците на свадбата и за купување на облека за невестата. Со оваа психолошка манипулација користејќи ја лошата материјална состојба за лажно ветување на брак била регрутирана малолетната жртва.

Транспортирање

По направената свадба малолетната со нејзината мајка со автобус заминала за Сараево- БиХ каде биле пречекани од страна на пријавениот кој ја преземал и веднаш и го одземал пасошот при што и

бил даден друг пасош (најверојатно француски со други податоци) притоа и бил сменет надворешниот лик и била бојадисана косата за да личи на лицето од фотографијата на пасошот и со комбе со непознати регистарски ознаки била однесена и предадена на семејството во Франција додека мајката се вратила назад во Македонија.

Експлоатација

Првите неколку месеци малолетната немала проблеми но по извесен период од 2-3 месеци истата се јавила на својата мајка на која и кажала дека е изолирана, ограничено и е движењето и дека над неа се врши психолошка присилба преку сите видови на насилства со закани дека ќе биде продадена односно принудена на проституција.

По исказот на родителите, во наведениот период малолетната успеала да избега од семејството и се пријавила во полиција од чија страна била сместена во прифатилиште по што поради неутврдени причини повторно била вратена во истото семејство.

Преземени активности

Преку Интерпол од МВР се испратени дописи до Франција со цел пронаоѓање на малолетната девојка и нејзино репатрирање во Македонија. Од нивна страна истата била пронајдена и сослушана како и лицата кај кои е сместена при што сите изјавиле дека е полнолетна и дека не живее под никаква присилба поради што властите во Франција според нивните закони не можат да постапат .

Од страна на МВР е испратен дополнителен допис со кој се потврдува идентитетот и годините на возраст по официјалната евиденција со која располага Министерството. По ова од страна на Интерпол-Париз добиен е дополнителен допис во кој се известува дека при нејзиното повторно сослушување истата изјавила дека всушност се работи за друго лице родено во местото Вучитрн, Република Србија прецизирајќи дека нејзините родители починале во текот на војната во Косово во 1991. Според нејзината изјава оттогаш за неа се грижел нејзиниот чичко и неговата жена, а како доказ за истото на француските служби им бил доставен извод од матична книга на родените издаден од Краљево – Сојузна Република Југославија како и уверение за државјанство издадено на истото име со кое се потврдува дека лицето е државјанин на Република Србија и Србија и Црна Гора.

Од страна на француските служби врз основа на овие поднесени документи на малолетната и била издадена временна дозвола за престој. Македонското МВР преку Интерпол-Белград бара да се изврши проверка на наведените извод од матична книга на родените и уверение за државјанство со цел потврда на веродостојноста на истите, при што од страна на Интерпол-Белград повратно е добиено известување дека наведените документи издадени на посоченото име се фалсификувани за што е известен Интерпол-Париз.

Од страна на мајката на малолетната девојка препознаено е пријавеното лице по фотографија (со истиот има остварено контакт во Сараево)

Со оглед на горенаведените факти очигледна е намерата на пријавениот за сторување на делото трговија со малолетно лице односно во дејствијата преземени од страна на пријавениот се содржани сите елементи на споменатото дело: врбување, превезување, пренесување, засолнување и одземање на оригиналната патна исправа на малолетната девојка и изготвување на фалсификувани документи со измени на надворешен изглед со што успеал од француските власти да издејствува издавање на дозвола за привремен престој и други документи за легален престој на малолетната на територија на Франција.

Останува нејасно инсистирањето на француските власти на доброволноста односно согласноста т.е. несогласноста на малолетната девојка како услов за нивно постапување за нејзино враќање во Македонија. Според Конвенцијата за спречување на транснационален и организиран криминал од Палермо и Конвенцијата на СЕ за спречување на трговијата со луѓе, меѓународни документи каде земја потписничка е и Франција, јасно стои дека во случај на трговија со луѓе согласноста на жртвата е ирелевантна. Дополнително, и родителите на девојката инсистираат на нејзино враќање.

Со оглед на тоа дека на малолетната девојка целосно и е ограничена слободата на движење и на комуникацијата кое постапување е многу слично на ропство, видно е дека се содржани сите елементи на кривичното дело трговија со малолетно лице казниво според чл.418-г став 1,2,4 и 5 од КЗ на РМ, а содржано и во соодветните Конвенции, кои се ратификувани и според тоа претставуваат дел од нашиот правен поредок и истите се директно применливи како во Македонија така и во Франција.

3. Илегална миграција

Во периодот Јануари-Декември во 2009 година во близина на граничната линија од страна на припадниците на граничната полиција во обид да влезат во Македонија спречени се 200 (263)¹ лица од кои 134 албански, 38 македонски, 19 косовски, 4 српски, 2 кинески и по 1 руски, грчки и турски државјанин.

Исто така, во обид да излезат од Македонија спречени се 845 (766) лица. Од нив 755 албански, 59 македонски, 19 косовски, 7 авганистански, 3 палестински и по 1 државјанин на САД и Индија.

Покрај ова, во внатрешноста на Македонија се откриени вкупно 296 (360) лица (231 албански, 32 македонски, 24 авганистански, 3 српски, по 2 холандски и косовски и по 1 грчки и бугарски државјани) кои претходно оствариле илегален влез во државата и илегално престојувале во нашата земја.

Од страна на македонските погранични служби присилно се отстранети 1.255(1.255) странски државјани (1.172 албански, 58 косовски, 13 српски, 3 грчки, по 2 кинески, турски, холандски, бугарски и 1 државјанин на САД) кои илегално влегле или се обиделе илегално да излезат од Македонија.

---

¹ Податоците во заградата се однесуваат на истиот период минатата година

4. Заклучоци

Според податоците и случаите на трговија со луѓе во Република Македонија во изминатите 3 до 4 години драстично е променета сликата за овој вид на организиран криминал. Почнувајќи од националниот состав, возраста, видот на експлоатација како и до начинот на извршување на кривичното дело битно е изместена ситуацијата со која беше соочена Македонија на крајот на 90-тите и почетокот на 21 век. Во 9 од 10 случаи на трговија со луѓе во 2008 жртви се малолетни лица², државјани на Македонија. Трудовата експлоатација полека ја заменува сексуалната или одат во комбинација.

На органите на прогон им се дадени усовершени алатки за борба против овој вид на организиран криминал. Подобрена е легислативата, зголемена е соработката на линија МВР-МТСП и НВО, олеснета е меѓународната комуникација со странските служби, се санкционира корупцијата на службените лица поврзани со делата трговија со луѓе и криумчарење мигранти.

Потребна е проактивна улога на инспекциските служби во насока на обука за идентификација и препознавање на трговијата со луѓе со цел трудова експлоатација.

Исто така, неопходна е поголема координација на локалната полиција со ЕБПТЛКМ во насока на информирање за евентуални случаи на трговија со луѓе и навремено известување. Оваа состојба изминатиот период е подобрена но е потребно натамошно продлабочување. Особено во делот на обука на локалната полиција за постапување по СОП и најновите измени на КЗ кои се однесуваат на трговијата со малолетно лице.

---

² Годишен Извештај на Национална Комисија за борба против трговија со луѓе, стр 4,5.

Листа на кратенки:

РМ- Република Македонија

МВР- Министерство за внатрешни работи

МТСП- Министерство за труд и социјална политика

ЕУ- Европска Унија

ЕБПТЛКМ- Единица за борба против трговија со луѓе и криумчарење мигранти

СОП- Стандардно Оперативни Процедури

ООК- Оддел за борба против организиран криминал

РЦГР- Регионален Центар за гранични работи

НВО- Невладина организација

СЕ- Совет на Европа

ЦСР- Центар за социјална работа

НМУ- Национален Механизам за Упатување

УО- Угостителски објект